

ara criatures

GETTY

AMIB MI A LA MUNTANYA,
AMIB ELLA A LA PLATJA

COM S'ORGANITZEN LES VACANCES
LES PARELLES SEPARADES AMB FILLS

P. 4-5

EL PARE QUE ET VA MATRICULAR CAFÈ AMB LLET

Reconec que m'he mossegat la llengua, molt, però alguna cosa em deia que el millor favor que li podia fer al famós cafè amb llet del meu company Quimi Portet era deixar que es refredés. I com que ja han passat unes setmanes, i l'estiu tot ho apai-vaga, em ve de gust parlar-ne una mica. No pas per encendre un debat sobre el cinisme que comporta transformar la víctima en botxí. Per això només cal entrar al perfil de Facebook del Quimi i repassar les tones de rancúnia i odi irracional que s'hi han vomitat. Prefereixo reflexionar sobre què fa possible que un catalanoparlant, viatjant en un vaixell que fa un trajecte entre dues ciutats catalanoparlants, es trobi amb un cambrer que ni l'entén ni, evidentment, té cap ganes d'entendre'l. És molt trist dir-ho i m'agradaria saber si passa en algun altre lloc del món, però si ets catalanoparlant i sincer la notícia no t'estranya gens. Tots ens hi hem trobat alguna vegada. De fet, fent broma, es podria aconsellar a l'amic Quimi que per aconseguir un cafè amb llet el més eficaç és demanar un cafè amb gel, no falla mai.

El més trist del cas, però, és que, sovint, quan ens trobem amb un cas d'aquests, obviam el fet que l'instigador d'aquest desconeixement s'amaga sota la nostra pell. Va, siguem sincers, ¿quants cops hem entrat en un taxi i hem dit l'adreça on anem en una altra llengua per mandra de no ser entesos? ¿Quants cops donem per descomptat que el nostre interlocutor no ens entendrà si li parlem en català? Quan ens queixem que els forasters no aprenen la nostra llengua, ¿hem pensat mai que la gent que ve d'un altre territori ja té prou feina a guanyar-se les garrofes per aprendre un idioma que ningú li parlarà mai? No sé vosaltres, però jo tinc un fotimer d'amics d'altres països que n'estan fins als ous de veure que, malgrat els seus esforços per iniciar un diàleg en català, pel seu accent o color de pell, els seus interlocutors els neguen sistemàticament la possibilitat de practicar-lo. Ja tindria pebrots que la inutilitat de la nostra llengua sigui fruit de la nostra indolència, oi? Que en el fons nosaltres siguem els genocides de la llengua que suposadament tant ens estimem. O potser no, potser només cal més gent que, amb un somriure si pot ser, demani sempre un cafè amb llet.*

LLUÍS GAVALDRÀ
Cantant

AIXÍ FA DE PARE

FRANCESC MELCION

ÒSCAR JULVE “NO TINC PRINCIPIS GAIRE SÒLIDS”

FRANCESC ORTEU

Recordo un dibuix que va fer la Maria que em va impressionar. A l'escola li havien demanat que dibuixés la seva família. I ho va fer. Va dibuixar la seva mare, la germana, es va dibuixar a ella mateixa amb tot detall i, al fons, en una mida més petita, hi havia una ombra que era jo.

Com ho vas interpretar?

Era una època que tenia molta feina i em passava tot el dia a l'estudi. Ara tinc un altre estudi que és a prop de l'escola. Hi ha una taula on les nenes poden dibuixar. La idea és que puguin venir soles des de casa o l'escola.

Què és ser pare?

Uf, procuro no fer-me gaire aquesta mena de preguntes. No tinc principis gaire sòlids perquè això m'obligaria a seguir-los. Suposo que tot consisteix bàsicament a estimar i procurar el millor per als fills.

Què pots estar fent malament?

Moltes coses, suposo. És inevita-

ble que idealitzem la nostra figura de pares. Però passa que la realitat desmunta contínuament aquest ideal. No serveix de gran cosa capficar-te pel que fas malament. Cal acceptar que no ho pots solucionar tot. T'has de dir “Avui no te n'has sortit gaire bé, demà intenta fer-ho millor”.

A l'estiu també dibuixes?

Sóc un fanàtic dels quaderns de viatge. Tinc mala memòria i m'espanta perdre els moments viscuts. Per això viatjo amb un quadern i cada dia hi dibuixo.

I elles també deuen tenir la seva llibreta, suposo.

Esclar que sí, però només hi dibuixen a les primeres pàgines. Després les abandonen. Però jo sí que cada dia em pregunto què hem viscut d'especial i ho dibuixo. Elles em veuen i vénen a fer els seus dibuixos al meu quadern, que és el que es va omplint. I quan dibuixo tinc un sentiment estrany, una mena de prenostàlgia.

Il·lustrador, ninotaire i pare de la Maria i la Joana, d'11 i 8 anys. És autor dels dibuixos de la sèrie *Jo, Elvis Riboldi* (La Galera), de la qual s'està fent la versió televisiva. També ha dibuixat *Passejant per Horta*

Parla-me'n.

És la nostàlgia d'aquelles coses per les quals algun dia sentiré nostàlgia. Als pares ens passa contínuament que les imatges actuals dels fills esborren les imatges de com eren fa uns anys. Un dia vaig descobrir una manera molt maca de preservar els records: les càpsules del temps.

Càpsules del temps?

Consisteix a ficar dins d'un recipient tot d'objectes que parlin de tu i amagar-lo. Vaig pensar que ho podíem fer, que cadascú hi ficaria algun objecte especial i aniríem a un lloc de la muntanya a enterrar la càpsula, faríem un mapa i d'aquí deu anys, quan elles fossin grans, l'aniríem a desenterrar. Però no ho vam fer.

Per què?

La petita es va posar a plorar amb desesperació. No sé què li va passar. Alguna cosa va detectar que no li encaixava. Alguna cosa relacionada amb l'envelliment i fer-se gran. Potser ho va associar amb la idea de la mort.

També tu m'has confessat que sents por.

Aquesta por a perdre definitivament els records del que vivim em va fer inventar un sistema per fixar en la memòria moments especials. El sistema consisteix a agafar-nos les mans, mirar-nos i decidir junts que recordarem justament aquell moment. Encara recordem a vegades el primer cop que ho vam fer i, de tant en tant, repetim aquesta estranya litúrgia.*

DIRECTORA
Esther Vera
DIRECTOR FUNDADOR
Carles Capdevila

SUBDIRECTOR Jordi Cortada
COORDINACIÓ Aure Farran
DIRECTORA D'ART
Cristina Córdoba

EDICIÓ Rosa Rodon
FOTOGRAFIA Xavier Bertral
i Ruth Marigot
LLENGUA Albert Pla

ARA
C/ Diputació, 119. 08015 Barcelona
Telèfon: 93 202 95 95
Correu electrònic: info@ara.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

LA PITJOR MARE DEL MÓN

EL PETIT MÉS GRAN

ANNA MANSO
Mare, escriptora i guionista

Benvolgut menor d'edat a càrrec (MEC) número 3, aquesta carta és ultrasecreta i la seva existència no pot ser revelada. En aquesta família hi ha un contuberni per aturar el teu creixement i no ho podem tolerar. Tens deu anys i mig i vas camí dels onze d'una manera imparable, i per molts obstacles amb què topis pel camí la teva progenitora t'impulsarà de pet cap a fer anys.

Sí, ja ho sé, amb la teva germana gran fa dues setmanes vaig declarar-me públicament esgarriada perquè ja n'havia fet disset i ara resulta que amb tu dic tot el contrari. Un dia dic blanc i l'altre negre. I em quedo tan ampla. Però tinc permís perquè sóc la pitjor mare del món. El cas és que el teu pare, universalment conegut com el pare de les criatures, si pogués, et faria dormir amb un totxo de cent tones al cap per impedir el teu creixement. No el jutjo pas. Li fa pena deixar de tenir un nen petit la mar de bufó rondant per casa. Però hem de sabotejar-lo. Com sigui. I als iaïos igual. I als progenitors dels teus amics que són els més grans de casa i tenen germans petits, el mateix.

La gran pregunta és: ¿i com ho farem? No pateixis. La teva progenitora ho té tot pensat. D'aquí uns dies rebràs una carta certificada com si fos del Club Super3. Veuràs que en lloc de Super3 hi portarà escrit Club Super32673. Tu dissimula i digues allò de sempre: "Deixeu-me en pau, el vull obrir sol, en la intimitat de la meua cambra". D'acord. Això no ho dius mai, però assaja bé i colarà. Un cop a la teva habitació, obre'l. El sobre conté una còpia de les claus de casa. No només obrirà la porta sinó també l'inici de la teva emancipació. I quan el teu progenitor o els teus avis o altres adults desconfi-

ats et preguntin d'on l'has tret, tu només digues "És meua! És meua!", d'una forma obsessiva i pertinaç. I llestos. D'acord, et compraré el clauer del Son Goku que brilla en la foscor però el mes que ve, que ara m'he de recuperar de les despeses de les vacances.

TOCA ESPAVILAR-SE

L'altra part del pla consisteix a poder usar la clau. Li diré al teu progenitor que ja hi vaig jo a la reunió de classe, al setembre, o quan sigui, i ell no s'hi resistirà, perquè ja són moltes les reunions d'inici de sisè o d'inici de curs que ens hem empassat. I llavors, quan torni, li explicaré que el senyor Wert, o el seu imitador, ha imposat una nova assignatura, *l'espavilatòria*, i que, ves, n'haurem de fer cas. Llavors tu has de dir "Sí, papa, sí, la mama té raó", que d'altra banda és una frase que pots anar repetint sempre que et vingui de gust. I així els colarem que has d'anar i venir sol, SEMPRE; que has de ser capaç d'obrir la porta amb la clau misteriosa, i que, fins i tot, hauràs de ser capaç de quedar-te sol a casa sense patir un atac de marcians furibunds. ¿Estàs preparat? I tant. No esperava menys de tu. Petons de la teva progenitora catastròfica que t'estima.✘

GETTY

Tens deu anys i mig i vas camí dels onze d'una manera imparable, i per molts obstacles amb què topis la teva progenitora t'impulsarà de pet cap a fer anys

Portada

Organitzar les vacances és complicat a qualsevol casa i més quan hi ha fills i la parella s'ha separat. ¿Com cal plantejar-se i repartir-se el temps de descans?

QUINZE DIES AMB EL PARE, QUINZE AMB LA MÀRE

AINHOA BOIX

GETTY

Quan tens criatures, el concepte *vacances* adquireix nous significats. Abans de ser pare, les úniques vacances possibles eren les teves, les que et corresponien després d'un any de treball. Només havies d'esperar que arribés el teu moment de relax i pensar en la millor manera de gaudir-ne. Ara, a més de les pròpies, hi ha les dels teus fills, les que comencen a finals de juny i no acaben fins que el curs escolar torna a començar, a mitjans de setembre. Merescudes –esclar–, però llargues, molt llargues. Més de dos mesos sense classes i amb moltes hores per omplir.

Els pares i mares, aquí, se'n surten com poden i tiren d'avis, de colònies d'estiu o de cursos a l'estranger. Per tirar, fins i tot, tiren de dies en comú: moltes parelles es prenen vacances en mesos diferents perquè els nens passin el màxim temps possible amb ells i els més petits no hagin de recórrer a extraescolars. I aquesta situació, complicada per a les famílies formades pels dos progenitors, es fa més difícil –si això és possible– per a aquells que la viuen en solitud. Pares i mares sepa-

rats que no només han d'assumir despeses i responsabilitats sense l'ajuda la seva parella, sinó que a més han de repartir les vacances del seu fill amb el seu ex o la seva ex i, en funció d'això, intentar quadrar les seves a la feina.

Qui ens endinsa en el món de les famílies de pares separats és Pilar Marco. Ho fa com a presidenta de Custòdia Compartida València i com a presidenta d'Unión Estatal de Federaciones y Asociaciones para la Custodia Compartida, però també com a persona que ha viscut, com molts dels progenitors a qui atén en l'organització, l'experiència de ser mare separada i d'haver d'enfrontar-se a les primeres vacances després d'una separació. A més d'horaris i despeses, són molts els dubtes que assalten els pares separats. Un dels principals? El temps de permanència del nen amb cada progenitor. Marco explica que el més recomanable és que els nens passin intervals de 15 dies o més amb cadascun i que, si és possible, el període de convivència coincideixi amb la temporada de vacances dels pares.

“Solen partir-se les vacances d'aquesta manera perquè, més o menys, és el que se sol fer quan s'està casat: intentar que els nens no es quedin massa temps en extraescolars, colònies d'estiu o a casa dels avis”, afirma Marco, que, malgrat explicar que aquesta pràctica és la més habitual, recorda que no tots els progenitors la prenen com a referència. Segons comenta, hi ha pares separats que, per desavinences i falta de comunicació, no arriben a un acord i acaben reduint els períodes de convivència a una setmana. Una pràctica que, des de Custòdia Compartida València, desaconsellen totalment, tant per als nens com per als mateixos pares. Els primers, perquè es veuen obligats a passar les seves vacances de casa en casa, sense poder gaudir de més d'una setmana en un mateix lloc ni crear vincles amb altres nens de la seva edat. Els segons, perquè veuen com les seves vacances i la relació amb els seus fills s'alteren per aquestes convivències esglaonades.

PERÍODE D'ADAPTACIÓ

I l'associació valenciana no és l'única que considera aquesta pràctica poc adequada. Professionals especialitzats en infància i adolescència i amb experiència en teràpies familiars, com la doctora en psicologia i psicopedagoga catalana Arantxa Coca, també consideren que, tret d'aquelles separacions recents i en què els nens encara no han experimentat el que és viure amb un dels progenitors, no és recomanable que la convivència pares-fills sigui inferior a 15 dies. Per què? Bàsicament perquè els infants, com qualsevol adult, necessiten un període d'adaptació a la nova situació i entorn i, normalment, s'allarga més de dos dies.

“És el que coneixem com a *efecte altiplà*: els primers dos o tres dies són d'adaptació, de *jet lag*. El nen està estrany amb aquell pare o mare. Necessita tres dies per deixar-se anar, per ser espontani. Llavors comença la fase de bo-

na qualitat de relació: el nen està relaxat i adaptat. Si l'infant hi és pocs dies, quan està relaxat ja ha de marxar”, comenta Coca, que, de la mateixa manera que parla dels primers dies de convivència com d'“adaptació”, ho fa de les últimes jornades com de “baixada”. És llavors, segons explica la psicòloga catalana, quan comencen els preparatius del viatge de tornada, els comiats dels amics, i aquesta situació pot causar nervis en els nens i enrarir la relació amb els pares. Aspectes que cal tenir en compte no només de cara a la repartició de les vacances, sinó també per entendre el procés pel qual passa l'infant abans i després de cada convivència. Els pares han de ser conscients que si el nen està més callat, més seriós o més apàtic això no vol dir, necessàriament, que no vulgui estar amb ell o que s'ho hagi passat malament amb l'altre progenitor. Simplement necessita uns dies per acostumar-se a la nova realitat i que la relació paternofilial es normalitzi.

“La criatura necessita un temps d'adaptació per tornar a estar com sempre i explicar al seu progenitor què ha fet a les vacances. I si no explica res, no és un mal símptoma: hi ha nens que pensen que no té sentit explicar a la mare allò que han fet amb el pare perquè no ho entendre”, assegura Coca.

NO CONDICIONAR

També mira d'esvair neguits quan parla d'un dels temes que més preocupen els pares separats: les trucades telefòniques durant les vacances i les reaccions que generen en els nens. I és que, segons explica la psicòloga catalana, són molts els progenitors que es queixen que els seus fills no responen a les seves trucades o ho fan amb monosíl·labs. Els nens estan de vacances, en un altre context i amb una altra gent i hem de deixar-los espai perquè s'ho passin bé i perquè gaudeixin del seu altre progenitor. ¿Significa això que és millor no trucar-los? No. Res d'això. Però és convenient fer-ho en dies alterns, a la tarda i sempre per saber com ha anat la jornada i per desitjar que s'ho passin bé. Mai transmetre que ens sentim malament perquè no estem amb ells.

És una manera de pensar i d'actuar que compta amb la total aprovació de Soberana Sáez, psicòloga i fundadora de l'Institut Somos de València, un centre especialitzat en nens i adolescents. Per a ella, com per a Coca, és necessari que els pares no aboquin en els fills les seves pors i inseguretats i els donin permís per gaudir, de la mateixa manera que ells ho van fer quan eren petits.

“Si vius la separació amb angoixa, els nens, encara que sigui per telèfon, ho noten. Fer-se la víctima no acostuma a ser una bona idea perquè genera, sense voler, sentiments de culpa en els fills”, explica Sáez, que entén les vacances com un període per passar temps de qualitat amb la canalla i, sobretot, per aparcar les discussions amb les exparelles. Es tracta, recalca, que els nostres fills vegin les vacances com un període d'alliberament i no de càstig. Sense imposicions ni condicions.✘

El consell Prohibit criticar

Passar temps amb els pares és passar-lo, també, amb les normes i rutines de cadascun. I moltes vegades no coincideixen amb les de l'altre progenitor. Els “La mare no m'obliga a fer el llit” o “El papa em deixa llevar a les 11” poden ser habituals a casa. Però, com a adults, ni podem consentir que ens facin xantatge amb aquestes frases ni podem utilitzar-les per criticar la nostra exparella i posar els nostres fills en contra seu. Així ho indica la doctora en psicologia Arantxa Coca, que explica que el que hem de fer, justament, és tot el contrari: donar suport a l'altre progenitor i deixar clar al nostre fill que ha de respectar les normes de convivència que l'altre marqui. També opina així la psicòloga Soberana Sáez, que, a més, creu necessari que els progenitors deixin de banda discrepàncies i arribin a un acord pel que fa a educació i conductes.

“Si no s'arriba a cap acord, s'acaba provocant confusió en els nens, que moltes vegades no saben si el que els diuen els seus pares està bé o està malament”, comenta Soberana Sáez.

FLORS DE BACH PER FRUIR-NE, NO PER PRESUMIR-NE

EVA BACH
Escriptora i pedagoga

Les situacions de pobresa o econòmicament precàries que viuen diverses famílies fan que algunes criatures no puguin anar de vacances durant aquests mesos d'estiu. El sol fet de no poder anar de vacances no hauria de suposar un drama ni tampoc un daltabaix addicional al que ja suposen determinats tipus de mancances per elles mateixes. Però la pressió incessant d'una societat que enalteix el tenir i les conquestes materials per sobre del ser i del sentir, i que associa l'èxit a l'opulència, cau a plom sobre els més desafavorits i representa en molts casos una severa estocada a l'autoestima d'alguns pares i mares i dels seus fills i filles.

He tingut ocasió de parlar-ne amb algunes famílies afectades i no els molesta tant no poder anar de vacances com la manera com són mirades quan responen que no van enlloc. M'indigna que la nostra societat de consum perverteixi així les coses. Qui hauria de sentir-se malament no és qui no pot anar de vacances, sinó qui mira amb altivesa o llàstima a qui no pot anar-hi. Primer de tot, perquè la mateixa etimologia de la paraula *vacances*, que té a veure amb *buidar*, amb *desocupar-nos*, amb *estar lliures* o *vacants*, no exclou en absolut qui es queda a casa.

La pressió d'una societat que enalteix el tenir per sobre del ser i del sentir, cau a plom sobre els més desafavorits

I també perquè la pitjor pobresa és la d'esperit, la de qui no pot comprendre, respectar i dignificar les circumstàncies difícils dels altres i es permet la indelicadesa d'un comentari impropriedat o d'una mirada desconsiderada que els fa sentir més pobres que la pobresa.

Tots els pares i mares,

els que podem anar de vacances a algun lloc que ens ve de gust i els que no poden o no volen anar enlloc, aniria bé que parléssim amb els nostres fills de quin sentit i significats donem a les vacances. Si les activitats que fem, ja sigui a casa o a fora, les plantejem per presumir-ne o per fruir-ne, per fanfaronar o per gaudir d'estar junts.

El tenir i el fer, sobretot el que es fa per impressionar els altres, solen tenir un cost econòmic i no estan a l'abast de tothom. En canvi, el ser, el sentir, el compartir, poden tenir cost zero o molt baix cost i sí que estan a l'abast de la majoria. Les millors activitats que podem fer per vacances no són les que generen enveja als de fora sinó les que ens dibuixen somriures i benestar per dins. I moltes són gratis.✘

LA SETENA HORA

TOT RECORDANT JOSEP MARIA JARQUE

Hola, Clara, com estàs? Avui és d'aquells dies que necessitem veure't, necessitem una de les teves abraçades i que ens diguis allò que sempre deies quan veies algú de la classe, fos qui fos, que estava trist: no et preocupis. I ens abraçaves i nosaltres ens perdiem entre els teus braços. Et costaven les mates i la llengua escrita, però com abraçaves, estimada Clara, i com sabies dir el que calia dir.

Estem tristos i ara ens toca dir-te per què. S'ha mort un amic nostre, en Josep Maria Jarque. Si l'haguéssis conegut t'hauria agradat. Era un home de cabells blancs i que mirava als ulls quan parlava. Tossut com tu, potser més i tot, que ja és dir, un lluitador incansable. I per què lluitava tant? Doncs perquè tothom entengués que l'escola, si vol fer bé la seva feina, ha de ser de tots, que no hi poden haver exclusions de cap mena, que hem de treballar tots plegats de valent per evitar segregacions. Lluitava per demostrar el que tu saps prou bé: que tots podem aprendre de tots. De tu hem d'aprendre a abraçar sense complexos. Tu començaries a estimar en Josep Maria només de veure'l perquè tens el do de descobrir la bona gent i en Josep Maria era molt bona persona. Deia que tots els nens i les nenes, els nois i les noies tenen el dret a l'educació i defensava l'escola inclusiva, que és aquella on tots estem junts, on tots ens ajudem però sabem i acceptem que el nostre punt de sortida és diferent i que cadascú ha d'anar avançant segons les seves possibilitats. Fixa't en què afirmava: "Un tret de l'escola inclusiva és que no hi ha respostes genèriques per a tothom, ni existeix una excel·lència única". Una escola no ha de ser una cursa d'obstacles en què només té valor el primer que arriba a la meta, sinó aquella que ofereix trajectòries diferents i singulars, que prima la col·laboració per sobre de tot.

Oi que té raó, Clara? Doncs en Josep Maria, aquest amic nostre i teu, s'ha mort i ens sentim tristos, però –quins misteris té l'experiència humana– celebrem alhora la seva amistat, el seu mestratge. El seu record farà que una bona colla continuem treballant per fer realitat aquesta escola que volem i necessitem inclusiva, aquesta escola on tots estem junts aprenent de maneres diferents, on el tracte és tacte i tan singular com tu, Clara, que saps abraçar com ningú.✘

JAUME CELA
Mestre i escriptor

JULI PALOU
Doctor en filosofia i educador

Escola

POTENCIAR EL TALENT CREATIU

Audi aposta per projectes educatius i socials amb la primera edició de l'Audi Creativity Challenge

AUDI

OLGA VALLEJO

Sharge és la idea amb què l'Àlex, l'Elsa i el David, de 17, 16 i 15 anys, respectivament, han guanyat la primera edició de l'Audi Creativity Challenge (ACC), el nou projecte educatiu i social d'Audi, creat per potenciar el valor de les idees creatives i fomentar actituds innovadores entre els joves. Els tres estudiants de 4t d'ESO de l'Escola Pia de Sarrià han format l'equip Smart Teen Mobility, juntament amb Joan Viladomat, el mentor que els ha ajudat a resoldre dubtes i polir la seva proposta. El premi és un curs de creativitat que van fer al juliol, en què es van convertir en *dreamers*, formant part de l'Imagine Silicon Valley 2016 (ISV), on han desenvolupat el projecte. En tornar a Espanya, presenten la seva proposta a diferents *partners* i possibles inversors per intentar implementar la seva solució al repte plantejat per l'ACC.

Tot va començar al febrer, quan 238 equips formats per 705 alumnes d'ESO, batxillerat i FP de centres docents espanyols s'inscrivien per participar en una competició pensada perquè els adolescents promoguessin solucions a reptes de la societat actual, donant respostes a com millorar la mobilitat del futur a les nostres ciutats. Tant Elsa Rodríguez com els seus companys havien participat anteriorment en concursos. Ella es va estrenar el 2015 com a finalista de l'Start Up School, un concurs de plans d'empresa per a joves estudiants emprenedors de Barcelona. Allà és on va conèixer l'emprenedor Joan Viladomat, enginyer ambiental de formació i creador de Parkinghood (www.parkinghood.com), una plataforma de consum col·laboratiu. Àlex Sicart va guanyar, amb 12 anys, la primera edició de l'Start Up School i va tenir l'oportunitat de muntar la seva pròpia empresa, l'Student's Manager. I David Andrés havia guanyat un concurs de matemàtiques i és membre del Parlament Europeu.

NADIUS DIGITALS

Sílvia Carrascosa, coordinadora de l'ACC, valora molt positivament la primera edició: "Ha tingut una gran acceptació de les escoles, que ho han vist com una eina complementària a la feina que fan a l'aula. Estava enfocat als nadius digitals, amb un to i una imatge que els resultessin atractius, però, tot i així, ens ha sorprès la bona acollida".

Dels més de 200 participants van passar a 25 seleccionats, i d'aquests, a 10 grups finalistes. La competició comptava amb una aplicació que marcava clarament les quatre fases del projecte: començaven detectant un problema, seguien generant idees, feien el prototipatge i acabaven comunicant-lo a Madrid, on es reuneixen els finalistes per presentar i defensar els seus projectes. El Joan reconeix que tot i que havien treballat

molt la presentació, sempre fallava alguna cosa, "però a Madrid va sortir perfecte, sabíem que teníem possibilitats de guanyar". I guanyen amb Sharge (www.sharge.io), una plataforma de consum col·laboratiu per compartir places d'aparcament i punts de recàrrega de vehicles elèctrics entre particulars, a través d'una aplicació que connecta els punts de recàrrega. Van començar amb el prototip de Sharger, un dispositiu connectat al punt de recàrrega, que permet identificar l'usuari i detectar quins punts estan disponibles o ocupats. El Sharger al principi era un rotllo de paper higiènic i l'han millorant fins a tenir components electrònics.

Des de Califòrnia han tingut reunions setmanals amb Audi, que té el compromís de buscar la millor manera d'activar el projecte, i el 15 de setembre presentaran Sharge amb la resta d'equips participants a l'ISV. Tots tres coincideixen que volen aconseguir que el projecte es faci realitat i la gent el pugui fer servir.

L'organització d'Audi Creativity Challenge ja està treballant en la pròxima edició, que obrirà la fase d'inscripció a l'octubre i estarà centrada en l'àmbit de la cultura. El premi tornarà a ser convertir-se en un dels grups participants a l'ISV: "Volem que tinguin l'oportunitat de formar part d'un projecte amb un plantejament educatiu al qual no pots accedir si no has sigut seleccionat", diu Carrascosa.✳

El resultat Experiències que fomenten habilitats

Montse Grau, psicòloga infantojuvenil de Psiigma Manresa, assegura que experiències com l'Audi Creativity Challenge fan que els joves s'il·lusionin amb el seu propi projecte, que tinguin una nova motivació per superar-se i, sense adonar-se'n, fomentin moltes de les seves habilitats personals i socials. Promoure la creativitat dels joves els ajuda. Tenir una bona capacitat creativa els facilita trobar respostes útils als canvis constants i a adaptar-se a l'entorn; a solucionar problemes, i a resoldre frustracions que es puguin trobar avui i en el seu futur professional i personal, a més d'ajudar-los a millorar el pensament abstracte, a posseir idees més creatives i a millorar les habilitats socials: "Ser creatiu implica pensar de manera més innovadora i ser emprenedor és atrevir-se a posar en pràctica aquestes idees", conclou Grau.

Adolescència

M'HA VINGUT LA REGLA!

La família, els pediatres, l'escola i els llibres faciliten informació a les joves perquè el pas de la infància a la pubertat es visqui amb normalitat. Tant és així que, actualment, les joves que tenen pubertat tardana arriben a desitjar l'arribada de la menarquia

TRINITAT GILBERT

La Mia es dutxava quan va notar que el pit dret li feia mal. Com si tingués una petita avellana sota la pell. Va avisar la mare. I la mare de seguida la va tranquil·litzar, i li va dir que el que li passava és que s'estava fent gran. Tenia 9 anys. Així comença el conte *La Mia es fa gran*. Per saber-ne més sobre la pubertat de les nenes, escrit per l'endocrinòloga pediatra Mònica Peitx, amb il·lustracions de Cristina Losantos, i publicat a l'Editorial Joventut.

"Per sort, les noies tenen informació sobre els canvis que els provoca la pubertat, i la família és la primera que els hi dona", explica Núria Parera, cap de la unitat de ginecologia de la infància i l'adolescència de Salut de la Do-

na Dexeus. Parera ho remarca, perquè "fa anys no era així, i quan la menarquia arribava de sobte, la família ho amagava".

Tant Parera com Lourdes Ibáñez, endocrinòloga de l'Hospital Sant Joan de Déu, afirmen que l'edat mitjana de la primera regla (menarquia) està situada als 12,6 anys. Mentrestant, hi ha una forquilla d'edats, "entre els 10 i els 16", segons Parera, o "entre els 11 i els 13", segons Ibáñez, que es marca com els anys possibles de l'arribada de la primera regla per a les noies catalanes.

"Que la menarquia sigui precoç, i es considera molt aviat els 8 anys, no té un motiu genètic. L'única causa és ambiental", sosté Lourdes Ibáñez. Dit amb altres paraules, el sobrepès i l'obesitat és el que fa avançar la maduració esquelètica dels ossos i, per tant, el cos hi respon posant en marxa els canvis de la pubertat.

"Per això, i per a una salut bona en general, és tan important l'alimentació saludable", afirma Ibáñez, que manifesta la seva indignació profunda pels anuncis a les parades de bus, i al-

tres llocs, de cadenes de menjar ràpid i calòric. "No s'hauria de donar permís per difondre aquest tipus d'alimentació, perquè les conseqüències que té per a la salut de les persones són incommensurables".

COM CANVIA EL COS

La cap de la unitat de ginecologia de la infància i l'adolescència de Salut de la Dona Dexeus explica que, entre els canvis puberals femenins, hi ha les espatlles estretes, les anques més amples i la veu més greu. "Sí, sí, la veu de les noies també es fa més greu malgrat que sempre s'ha pensat que només els canvia als nois". Mentrestant, els ovaris comencen a segregar estrògens, i la vulva segrega flux vaginal. "La normalitat serà que la regla duri entre 2 i 7 dies, i podrà ser dolorosa i fins i tot irregular durant els primers anys, fins que a poc a poc es regularitzi", diu Parera. El cas és que l'organisme anirà madurant a poc a poc, i d'aquí el motiu de la irregularitat dels primers anys. "Amb la maduresa els cicles menstruals es regularen", continua Parera.

Les dues especialistes assenyalen que les consultes que reben sovint és per menarquia precoç o per pubertat tardana. "La mala alimentació, el baix pes, la pràctica excessiva d'un esport i també l'estrès poden influir en el retard de la regla", diu Parera. Les joves poden viure-ho amb angoixa, sobretot quan es comparen amb el seu entorn d'amigues, entre les quals el tema es parla amb normalitat. Quan als 16 anys no ha arribat la menarquia, ni als 14 no ha començat el desenvolupament del botó mamari, és quan hi ha patologia. Ara bé, "també tinc consultes de famílies que veuen que als 12 anys a la filla li pot arribar la menarquia, i volen retardar-ho". Per molt petita que els pares vegin la filla, "als 12 anys forma part de la normalitat, i no es pot retardar". Per contra, "quan la regla és abundant, que es mesura en 6 o més apòsits saturats al dia, també pot ser una patologia, i el primer que mirem és que no generi una anèmia", diu Parera.

IL·LUSTRACIONS: CRISTINA LOSANTOS

El tòpic Veritats a mitges

Popularment s'ha dit que quan a la jove li arriba la menarquia, deixa de créixer. Segons l'endocrinòloga de l'Hospital Sant Joan de Déu, "és cert que la talla està gairebé definida aleshores, però la jove encara podrà créixer fins a cinc centímetres més".

Mentrestant, la Mia literària, del conte *La Mia es fa gran*, rep informació de la mare, la pediatra i de la mestra sobre la pubertat. La pediatra li recomana una bona alimentació, però també que dormi un mínim de nou hores. A més, li dona la informació exacta de què és la regla: "Durant la pubertat, a part de créixer els ovaris, també creix l'úter, que és on creixen els fetus quan les dones estan embarassades. Mentre no hi creix un fetus, l'úter es prepara cada mes produint un teixit que es diu endometri. L'endometri és el que baixa en forma de fluid sanguinolent, que és la regla. Surt pel coll de la matriu i la vagina fins a l'exterior del cos".

I el dia que li arriba la regla, just 3 dies abans que faci 13 anys, la Mia va anar a fer pipí i va veure les calcetes tacades d'un color marró. "Vaig avisar la mare, i es va posar molt contenta. Fins i tot a la tarda em va comprar un regal, una colònia que feia dies que l'hi demanava". La Mia, contenta, ho explica a les amigues, tres de les quals també la tenien. Felicitat, sent que es fa gran, i li agrada. "Fins i tot els dies que tinc piscina, si tinc la regla, em poso tampons".

Tot plegat ho trobareu en aquest llibre, que parla dels canvis de la pubertat posant l'accent en els hàbits saludables i en els ritmes d'un procés ben normal.*

La dada

Pas a pas de l'entrada a la pubertat

La pauta més habitual del canvi puberal, que no sempre pot aparèixer seguint el mateix ordre, segons Núria Parera, cap de la unitat de ginecologia de la infància i l'adolescència de Salut de la Dona Dexeus, és:

- Augment de l'alçada. La frase que se senten a dir les joves, "quina estirada que has fet", és un símptoma de l'entrada a la pubertat.
- Desenvolupament del botó mamari, que pot fer mal en un primer moment. Entre aquest pas i el 4t, l'arribada de la menarquia, poden passar entre dos i tres anys.
- Aparició de pèl a les aixelles i al pubis.
- Arribada de la regla.

FAMÍLIES... PARLEM-NE

AFAVORIR L'AUTOESTIMA

Sempre es diu que per trobar respostes has de poder fer bé les repreguntes. I si parlem de l'autoestima de la canalla, encara més. Perquè no deu ser que fem la pregunta equivocada i busquem respostes on no n'hi ha? ¿Com podem afavorir que la canalla tingui autoestima? ¿És aquesta la pregunta? O més aviat hauria de ser: ¿com ho fem perquè la canalla no la perdi?

Ja en els primers anys de vida queda clar que la canalla té autoestima: "Ja sóc gran", "Ja puc fer-ho jo sol". Aquests són comentaris que sovint sentim en boca dels més petits, oi? Queda clar que és un procés i que cal afavorir l'autoconeixement per valorar-los per qui són sense que s'hagin de fer comparacions per veure què falta. Però conèixer-se personalment és fer una mirada a fons, al fons i, sobretot, estimar el que es veu. Més que res perquè viurem amb allò que veiem tota la vida. No vol dir no canviar, madurar, aprendre... sinó, simplement, valorar-se.

Per tant, es tracta d'acompanyar la canalla en aquest camí d'autoconeixement i ensenyar-los a mirar cap a dins per trobar la pròpia identitat, i això farà possible entendre's i estimar-se. D'aquí la pregunta: ¿qui fa possible i com s'aconsegueix que la canalla tingui autoestima?

El que és evident és que, a vegades, seguim camins poc apropiats: ¿per què creiem que amb les comparacions voldran millorar? Per què els diem que han de ser com.... vés a saber qui? ¿O quin sentit tenen aquells missatges que pretenen ser motivadors i que tenen l'efecte contrari?: "Altra vegada", "Sempre igual", "Que no veus que no seràs, no faràs..." Però no tot són missatges amb rerefons negatiu. Molt sovint tampoc no els ajudem amb altres comentaris que pretenen ser ben amorosos: "Encara no", "Tu sol no pots", "Hi ha massa perills", "T'he de protegir", "No ets capaç"...

Són paraules dites amb tota la bona intenció però que van fent forat en l'ànim de la canalla, van marcant el camí cap a l'aprenentatge de qui són i els transmeten com els veiem i que no ens agrada. I tot això, evidentment, tindrà efectes en com construeixen la seva autoimatge. ¿Per què amb tendresa i afecte no els diem que ens agrada com són? "No et preocupis que ja ho aprendràs a base de pràctica!" Cal que afavorim més que no frenar, perquè es tracta de constància, de petits canvis, de provar, de reflexionar. En definitiva, de viure.*

M. JESÚS COMELLAS

Doctora en psicologia i pedagoga

Criança

AMB SUPORT ÉS MÉS FÀCIL

EDAI és una entitat que treballa pels infants més vulnerables. Celebra deu anys amb la mirada posada en l'excel·lència clínica i en la construcció del benestar

LAURA PINYOL

EDAI, Equip de Desenvolupament i Atenció a la Infància, és una entitat que treballa per vetllar per la cura i el benestar dels infants i les famílies més vulnerables. Creada l'any 2006 per Leticia Asenjo i Oriol Martí, psicòlegs i psicoterapeutes amb una àmplia experiència en el desenvolupament i la salut mental infantil, gestiona dos serveis d'atenció precoç (CDIAP) concertats per la Generalitat de Catalunya als districtes de les Corts - Sarrià i Sant Martí, a Barcelona, i Sant Adrià de Besòs i atén, cada any, més de 1.200 famílies.

Els CDIAP (centres de desenvolupament infantil i atenció precoç) són els serveis que porten a terme aquesta tasca assistencial i preventiva a Catalunya. Són públics i gratuïts, de caràcter universal, integrats dins del Sistema Català de Serveis Socials. L'equip és multidisciplinari i està format per professionals de la psicologia, la neuropediatria, la logopèdia, la pedagogia, la fisioteràpia i el treball social. La "multidisciplinarietat és una de les claus d'EDAI", assegura Oriol Martí, un dels seus dos fundadors.

Aquests serveis s'adrecen a infants –i a les seves famílies– que estan en situacions que, per circumstàncies per-

sonals o socials, necessiten comptar amb algun suport. Són infants que no arriben al desenvolupament que correspon a la seva edat i només ho poden aconseguir amb una atenció especial; o bé infants que presenten retards greus del desenvolupament, afectacions orgàniques, lesions cerebrals de qualsevol origen o altres anomalies i alteracions greus.

FOMENTAR L'ATENCIÓ PRECOÇ

Quan parlem de la importància d'actuar en l'atenció precoç ens referim al conjunt d'intervencions assistencials i preventives, dirigides als infants de fins a sis anys i a la seva família i entorn, que tenen per objectiu donar una resposta, com més aviat millor, a les necessitats transitòries o permanents que presenten els nens amb trastorns en el seu desenvolupament, de tipus físic, psíquic o sensorial o que puguin estar en risc de patir-los.

Però una de les motivacions d'EDAI és, precisament, oferir "una xarxa a les famílies" perquè "no es quedin sense referència en termes assistencials un cop passats els sis anys", afirma Oriol Martí, gerent també de l'entitat, amb

La proposta

L'optimització dels recursos en un context de crisi

Un dels eixos primordials d'EDAI és la innovació i la investigació. Al mes de maig van celebrar-se al CosmoCaixa les segones Jornades Internacionals EDAI 2016, en què es va abordar la pràctica clínica i la investigació en l'àmbit del desenvolupament, la infància i la família. Sota el títol *L'optimització dels recursos en un context de crisi*, més de 30 ponents nacionals i internacionals van exposar els seus treballs sobre el model assistencial en l'àmbit del desenvolupament i la família, caracteritzat per les limitacions dels recursos. "Un exercici possibilista de progrés i innovació i creixement professional", segons Oriol Martí, que espera l'entitat a seguir en aquesta línia.

A més a més, el compromís d'EDAI amb la innovació clínica i amb l'experiència, la formació i la investigació s'ha fet palès aquest any amb la convocatòria del primer certamen EDAI Research & Development Awards: uns premis que neixen per reconèixer els millors pòsters sobre investigació i desenvolupament.

l'objectiu de "seguir treballant tant amb aquests nens que es van fent grans com amb les seves famílies per la integració, la promoció del benestar i la qualitat de vida del seu futur".

10 ANYS CONSTRUINT BENESTAR

Per a Oriol Martí, la "inquietud d'EDAI, en la seva fundació, era crear un model propi per integrar elements de pràctica clínica, innovació, investigació i excel·lència" que han convertit l'entitat, en només deu anys, en referent en aquest àmbit pel desenvolupament d'un model d'institució innovadora.

EDAI s'organitza en tres grans àrees. EDAI Desenvolupament és la unitat neuropediàtrica que gestiona tots els projectes de 0 a 6 anys, en serveis concertats amb la Generalitat, des d'on l'entitat "conjugua tots els professionals, com psicòlegs, logopedes, fisioterapeutes o treballadors socials que hagi indicat el neuropediatre", una figura cabdal en aquesta cadena de l'atenció precoç.

EDAI Clínic du a terme projectes de continuació per a infants a partir de 6 anys i les seves famílies, com la unitat

d'intervenció en l'entorn natural del nen i la unitat de trastorns del neurodesenvolupament, que té el suport econòmic de l'Obra Social La Caixa.

Per últim, EDAI Creatiu és la unitat dedicada a promocionar la innovació i l'excel·lència a través de l'àrea de formació –oferint continguts inèdits amb gran aportació de valor, sovint amb participació d'institucions internacionals de referència– i l'àrea d'investigació, que tutoritza projectes per avaluar l'efectivitat de les intervencions que duen a terme i la satisfacció de l'usuari, entre altres aspectes.*

L'activitat Vacances, temps per llegir

Una de les activitats que proposa EDAI, precisament, per a aquest període de vacances, és la lectura. Heus aquí algunes de les seves recomanacions, que recullen històries en què són presents les malalties, les situacions complicades, els trastorns o problemes diversos dels més petits. Són lectures que ajuden a acceptar les diferències i a créixer sense prejudicis. Aquests tres títols comparteixen l'autisme com a protagonista.

José en la calle

mostra l'aprenentatge d'accions tan quotidianes com anar pel carrer. S'utilitzen pictogrames que faciliten l'aprenentatge. És obra de www.aprendicesvisuales.com, una organització sense ànim de lucre que treballa perquè els autistes tinguin eines per desenvolupar el seu potencial. El conte es pot trobar gratuïtament a la seva pàgina web, on també pot fer-se un donatiu.

Joan té autisme

d'Helena Kralkic (Ed. Miao), amb contes amb la dislèxia com a eix, aborda l'autisme des del punt de vista del protagonista.

Lucas tiene superpoderes

d'Ana Luengo i il·lustracions de Marisol Díaz (Ediciones DeFábula), és una història perquè els lectors entenguin que les conductes dels infants amb autisme són diferents però tenen un origen i una explicació. Per això, les conductes d'aquest protagonista es tracten com a superpoderes i no com a estranyeses.

FORA DE CLASSE

REVÀLIDES INÚTILS

Us recomano que visualitzeu un d'aquells reportatges que el director nord-americà Michael Moore va fer sobre l'èxit del sistema educatiu finlandès. Amb només deu minuts en tenim prou per treure conclusions ben clares.

En primer lloc, els nens no tenen deures. Així, fora de les hores lectives, tenen temps per estar amb la família, jugar, llegir o practicar esports. Segon: no passen més de vint hores a classe a la setmana. Tenen clar que per aprendre també s'han de relaxar, i que treballar constantment és contraproduent perquè deixen d'aprendre per només memoritzar. I en tercer lloc, Finlàndia no necessita saber quines són les millors escoles perquè totes són iguals i funcionen amb els mateixos recursos. Per llei totes són públiques i les diferents classes socials no tenen més remei que compartir aules. Per això a les famílies riques els interessa que els centres públics funcionin bé.

Un dels moments més interessants del reportatge és quan uns adolescents finlandesos que han estudiat als Estats Units critiquen el sistema americà d'exàmens de revàlida. De fet, tots els finlandesos entrevistats per al reportatge recomanen oblidar-se dels exàmens nacionals estandarditzats. Segons els mateixos docents, si només et centres en el temari de les proves, en realitat no els estàs ensenyant pràcticament res. En el cas dels americans, per preparar millor la prova han deixat de banda altres especialitats enriquidores com la música, l'art o la literatura.

Pel que fa a la meua experiència com a professor he de dir que amb les revàlides o proves competencials que fem aquí a quart d'ESO dediquem força hores a preparar-les i ens condicionen, més o menys, la configuració de la nostra programació didàctica. El govern central insisteix que vol aplicar la revàlida per obtenir el graduat, com si amb aquestes avaluacions externes el nivell educatiu millorés. No sembla gaire racional ni pedagògic plantejar als alumnes que es juguin l'esforç de quatre anys d'ESO aprovant un examen extern. Els passarà una mica com als interins, que també sabem què és això de jugar-nos-ho tot amb un examen de continguts, tot i l'experiència d'anys, si vols una plaça de funcionari.*

XAVIER GUAL
Escriptor i professor

EDAI

Escola JOVES DOBLEMENT PREPARATS

Un total de 54 centres catalans oferiran el Batxibac, la doble titulació de batxillerat i 'baccalaureát' francès, per al curs vinent. Una de les opcions de batxillerat internacional que obre noves vies de futur als estudiants

PALOMAA.USÓ

L'obtenció de la doble titulació amb el batxillerat espanyol i francès multiplica les oportunitats universitàries dels alumnes que l'assoleixen

ARA

És una petita gran revolució educativa que traspasa fronteres i que permet als alumnes sortir doblement preparats. Es tracta del Batxibac, un programa que permet a l'alumnat participant obtenir la doble titulació de batxillerat espanyol i batxillerat francès, el *baccalauréat*. El currículum mixt del Batxibac implica estudiar les matèries pròpies del batxillerat que es cursa a Catalunya, dues matèries específiques franceses –llengua i literatura franceses, història de França– i almenys un terç del currículum en llengua francesa –les dues matèries específiques esmentades i altres matèries o activitats en llengua francesa.

L'experiència, impulsada pel departament d'Ensenyament de la Generalitat amb aliança amb el ministeri d'Educació francès, va començar el curs 2010-11 amb només 22 alumnes. Per al curs 2016-17 ja se superaran els 800 estudiants i s'aplicarà a 54 centres d'arreu de Catalunya. De fet, la inscripció al programa dual ha anat guanyant seguidors progressivament: si al curs 2012-13 hi havia 15 centres, al 2015-16 ja havien crescut fins als 43, amb 705 alumnes inscrits.

Per accedir al Batxibac l'alumnat ha de demostrar un nivell bàsic de francès, equivalent al B1 del Marc Europeu de Referència per a les Llengües, mitjançant un certificat o superant una prova en llengua francesa. L'estudiant que cursi el currículum mixt, a més d'obtenir el títol de batxillerat si supera totes les matèries cursades, obtindrà també el diploma de *baccalauréat* si passa una prova externa que es desenvolupa íntegrament en francès.

Des del departament d'Ensenyament destaquen que l'obtenció del *baccalauréat* multiplica les oportunitats universitàries dels alumnes que l'assoleixen, ja que els permet estudiar en una universitat del nostre país amb la nota del títol francès sense haver de sotmetre's a les PAU –tot i que els alumnes que ho desitgin poden apujar la nota d'admissió fent les proves de la fase específica de les proves d'accés a la universitat–. A més, la titulació francesa els obre les portes de les universitats de França, de la regió del Quebec, al Canadà, o d'altres països de parla francesa com Suïssa, Bèlgica o el Magreb, per exemple.

EL PROFESSORAT

Els docents que imparteixen el Batxibac, òbviament, també s'han hagut de posar al dia. Per primera vegada des que s'imparteix, l'1 de juliol un total de 40 professors d'arreu de Catalunya es van aplegar a la Universitat de Perpinyà per participar en la primera jornada formativa específica sobre el Batxibac. La formació es va centrar, d'una banda, en el professorat de llengua i literatura franceses i, de l'altra, en el professorat que im-

parteix la història de França. Els participants van sortir molt satisfets del curs perquè els va permetre intercanviar experiències didàctiques amb altres col·legues i reforçar coneixements. El 2 de juliol els docents participants van fer una immersió en un ambient francòfon gràcies a la visita guiada a la Maternitat Suïssa d'Elna, centre d'interpretació històrica d'un dels episodis comuns de la història de França i Catalunya.

L'EXPERIÈNCIA DEL PAU VILA

L'institut públic Pau Vila de Sabadell ha implantat per primer cop el Batxibac el curs 2015-2016 i l'experiència "ha sigut molt satisfactòria, tant per a l'alumnat com per al professorat", detalla el director del centre, Josep Lluís Navarro. La seva incorporació no ha sigut casual. "A més de l'anglès, al nostre centre apostem des de fa anys per l'ensenyament del francès com a llengua optativa i tenim molt de vincle amb el país veí, ja que organitzem diferents visites culturals i intercanvis d'estudiants. Per tant, ja comptàvem amb un grup important d'alumnes a 4t d'ESO, amb bon nivell lingüístic i interessats en el Batxibac", subratlla. El primer grup que ha estudiat Batxibac al Pau Vila ha sigut reduït, de 15 alumnes, "per oferir-los una atenció més aprofundida i personalitzada". "S'ha de tenir en compte que una part important del curs és la llengua oral, i amb un grup petit l'ensenyament és millor. Tots ja tenien un nivell B1, però si algun alumne ve de fora del centre ha de fer un examen d'ingrés", destaca Navarro.

Durant el curs, els alumnes de primer de Batxibac van participar en un intercanvi lingüístic i cultural amb alumnes del mateix curs a Bergerac (França), com il·lustra la foto inferi-

or. "Els nostres estudiants van ser-hi el febrer d'aquest any, convivint amb famílies franceses durant una setmana, anant a l'institut on estudiaven els nois i parlant tota l'estona en francès, cosa que els ha enriquit moltíssim. Ara al setembre vindran els alumnes francesos i faran el mateix aquí", explica Navarro. "Treballem perquè assoleixin l'excel·lència i per això hem fet altres activitats paral·leles: tenim contacte amb el departament de filologia francesa de la Universitat Autònoma de Barcelona i han rebut una xerrada de l'ambaixada francesa, per exemple. Volem que tinguin el màxim contacte amb la cultura francesa", destaca el director del Pau Vila.

La Salle Bonanova de Barcelona és un dels 11 nous centres que a partir d'aquest curs 2016-17 oferirà el Batxibac als seus alumnes de batxillerat que acreditin un nivell B1 de francès. A Catalunya, La Salle disposa de 25 centres educatius, 20.000 alumnes i 1.500 professors i, segons fonts de la institució, en els pròxims anys el Batxibac s'incorporarà a nous centres.

EL BATXILLERAT INTERNACIONAL

Si el Batxibac té com a eix l'aprenentatge del francès, una altra modalitat d'estudi del batxillerat, en aquest cas focalitzat en l'aprenentatge de l'anglès –seguit, principalment, per centres concertats–, és el conegut com a batxillerat internacional o batxillerat Diploma Dual. Per exemple, l'Escola Pia Sarrià-Calassanç de Barcelona ofereix la possibilitat d'estudiar, a través de l'organització nord-americana Académica Corporation, el batxillerat Diploma Dual adreçat als alumnes del grup 1 d'anglès (del nivell més avançat) que cursaran 3r o 4t d'ESO durant el curs 2016-17.✱

IES PAU VILA DE SABADELL

L'aposta Millora de competències globals

Els objectius del programa de batxillerat Diploma Dual de l'Escola Pia Sarrià-Calassanç de Barcelona són una millora de les competències globals. "El programa consisteix a cursar, de manera simultània, el batxillerat espanyol de manera presencial i l'estatunidenc de manera virtual, i obtenir així la doble titulació", detallen des del centre. Aquest programa es pot iniciar a tercer o quart d'ESO i es finalitza en aconseguir els sis crèdits exigits, que representen el 25% del currículum de *high school* americà. El 75% restant es convalida aprovant els crèdits del batxillerat espanyol. El programa permetrà "perfeccionar el nivell d'anglès, tant en la comunicació oral com l'escrita íntegra en anglès". "També permetrà millorar les competències digitals en l'entorn de treball virtual i fomentar l'autonomia i maduresa personal amb una bona organització i gestió del treball", descriuen des de l'equip directiu. Donat que aquest és un programa que requereix "un alt grau de compromís i esforç personal –matisen–, l'alumnat interessat haurà de passar per dues fases de selecció".

La reflexió "L'aprenentatge no és un regal, és una conquesta"

El dia que l'exconsellera d'Ensenyament de la Generalitat Irene Rigau va presidir l'acte d'homenatge a la primera promoció del Batxibac, l'ambient es va carregar d'emoció. Només eren 22 alumnes del curs 2011-2012. Rigau els va felicitar i va destacar: "L'aprenentatge no és un regal, és una conquesta, i vosaltres hi heu posat esforç". "El diploma rebut –va afegir– certifica l'esforç que heu portat a terme per merèixer un diploma que vol internacionalitat, obertura i ampliació cultural". L'extitular d'Ensenyament va anunciar als joves: "Davant l'etapa clau de la vida que ara se us presenta, afrontareu reptes però també problemes. Amb aquest doble batxillerat estareu més ben preparats". Rigau va afegir: "No només teniu una excel·lent nota de tall, sinó una oportunitat que heu sabut aprofitar i per això us felicito".

Vocabulary

glass: vidre
recyclable: reciclable
old: vell
waste: deixalles, residus

Les aplis

Gro Recycling

Un joc per aprendre a dipositar les deixalles als contenidors que toca. Després, els nens poden escollir-ne un i buidar-lo a la planta recicladora. Allà poden fer música amb la màquina de reciclatge i fabricar un nou producte. Preu: 2,99 €. Plataforma: iOS.

Mystery Math Town

Els nens han d'alliberar petites cuques de llum resolent operacions matemàtiques. L'apli permet customitzar l'avatar i també el nivell matemàtic del nen, per fer el joc a la seva mida. Preu: 2,99 €. Plataforma: iOS.

La recollida selectiva: cada cosa al seu contenidor

Cada dia llencem a les escombraries una gran quantitat de coses trencades, buides, fetes servir o que ja no ens serveixen. Si les deixes al contenidor que toca, estaràs ajudant el planeta. Sí, sí, ho has llegit bé. Per això la recollida selectiva és tan important

Un gran estalvi

Què creus que costa més, fer paper nou de trinca o fer-ne de reciclat? Segur que ho has endevinat! Amb el paper reciclat s'estalvia energia, perquè hi ha una part de la fabricació que ja està feta. A més, si reciclem el paper ens estalviem la fusta dels arbres necessària per fer paper blanc.

Per què cal separar les deixalles?

Si classifiquem la brossa abans de llençar-la, es pot reciclar. És a dir, fabricar nous productes a partir dels que llencem.

Menys contaminació

Amb el reciclatge de les deixalles també es redueix la contaminació, perquè ens estalviem el transport dels materials nous, i les indústries han de fer menys passos per produir els materials.

Tot es pot reciclar?

No, hi ha una part de les deixalles que no es classifiquen. Són les que van al contenidor de rebuig. Es porten a les deixalleries i allà es cremen.

Com menys residus, millor

Encara millor que fer la recollida selectiva és reduir el nombre de residus que generem. Per fer-ho, n'hi ha prou fixant-nos-hi una mica. Per exemple, comprant productes frescos en lloc d'envasats, triant els envasos familiars o escollint productes reciclats. Sembla poca cosa, però si tots ho féssim, segur que es notaria molt.

Glass

Glass is 100% recyclable: 1 kg of old glass produces 1 kg of recycled glass.

Waste

Every Catalan generates 1,35 kg of waste per day.

El Racó de les Criatures

PER POSAR ANUNCIS EN AQUESTA SECCIÓ O AL SUPLEMENT, CONTACTEU AMB: ROSA BLANCH - RBLANCH@ara.cat - Tel. 656962.221

logopèdia flo
Servei de logopèdia, diagnòstic i tractament.

Nou mètode **binding**

Reeducació de la dislèxia
i aprenentatge del procés
lector

Cap nen enrere!

En col.laboració amb

Universitat de Barcelona

636 682 342 / eva@logopedia-flo.com
www.logopedia-flo.com

a classe, com a casa

Els pares sou els qui més estimeu i coneixeu els fills
i els ajudeu a créixer i ser feliços.

Us volem acompanyar en aquesta tasca, amb una visió
innovadora de l'educació, on cada alumne és únic, com a casa.

CENTRE CONCERTAT | DELS 0 ALS 18 ANYS
C/ Nicaragua, 20 08197 VALLDOREIX (Sant Cugat)
Tel. 936749797 www.preinscripcio.eilafarga.org

la farga

dóna la volta
a les designacions

Somriure és revolucionari... fes somriure un infant!

socsomriure.org

#socsomriure

Casal dels Infants
acció social als barris

Junta de Comerç, 16 | Tel. 93 317 00 13 |

Passa un BON ESTIU
amb CAVALL FORT
i EL TATANO!

Edicions CAVALL FORT

Subscriu-t'hi!
www.cavallfort.cat

ZOO **DEL**
PIRINEU

ESPECTACLE
a les 11:00 i 17:00
obert cada dia
www.zoopirineu.com
Tel. 610 750 224